

$$N = 2^n + 1, n = 1, 2, 3 \dots \quad (16)$$

где n – номер этапа размещения.

Новый этап размещения начинается тогда, когда количество областей размещения увеличится в четыре раза по сравнению с предыдущим этапом. Полученный последовательным алгоритмом вариант размещения оптимизируется с помощью итерационной процедуры перестановок одногабаритных компонентов местами.

Эксперименты с алгоритмом парных перестановок компонентов показали, что предлагаемая целевая функция обеспечивает более высокое качество размещения, чем традиционные целевые функции.

Отметим ещё одно преимущество предложенной оценки длины цепей по сравнению с традиционным охватывающим прямоугольником, которое особенно существенно при итерационных алгоритмах размещения. При перестановке элемента для расчёта полупериметра прямоугольника необходим просмотр и анализ координат всех контактов цепи для перерасчёта границ охватывающего прямоугольника. Такая необходимость отпадает при использовании предложенной оценки, если по каждой цепи хранить i , в случае переразмещения, корректировать суммы $x_i(c)$, $y_i(c)$, $x_i^2(c)$ и $y_i^2(c)$, следовательно, трудоёмкость корректировки не зависит от количества контактов цепи.

РІШЕННЯ ЗАДАЧ КЛАСИФІКАЦІЇ ПРИ ВИМІРЮВАЛЬНОМУ КОНТРОЛІ КЕРАМІЧНИХ ПЛИТОК ТА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО СОРТ

Гетьман І. А.

ДДМА, м. Краматорськ

Для оперативного контролю якості зовнішнього вигляду керамічних плиток автором був запропонований фотоелектричний автоматизований контроль на основі обробки, аналізу та розпізнавання зображень дефектів безпосередньо в ході технологічного процесу (в основному на фінішних операціях). Його дослідження і реалізація дозволили провести теоретичні і експериментальні дослідження в області формалізації та моделювання метрологічних завдань і завдань кваліметрії, що вирішуються в ході вимірювального контролю за допомогою інформаційно-вимірювальної системи контролю якості (ІВСКЯ) керамічних плиток, а так само моделювання вимірювального каналу ІВСКЯ, перетворень вимірювального сигналу на різних етапах його поширення та зміни носія і форми подання [1].

На основі використання ряду залежностей, пов'язаних з перетворенням вимірювального сигналу в різному його вигляді, проаналізовані впливи, виконана оцінка їх вкладу в можливу похибку світлового і електричного сигналу,

визначені заходи щодо зниження впливу збурюючих впливів. Доведено, що їх впливом, при визначенні метрологічних характеристик ІВСКЯ, можна практично знехтувати в умовах дотримання належних технічних вимог до організації вимірювального каналу в його аналогово-цифрової частини.

Побудована модель впливу і зроблено оцінку похибки, що вноситься в результат контролю на етапах обробки зображень керамічних плиток та розпізнавання образів дефектів. Крім того, визначено критерії та намічені алгоритми адаптації обчислювальної частини інформаційного каналу ІВСКЯ до умов проведення контролю і зниження ризиків виробників і споживачів у разі неправильних результатів контролю [2].

Процеси фільтрації зображення в цифровому вигляді, виявлення меж і сегментації зображення, які виконуються в ІВСКЯ, представлені у вигляді оператора, що враховує вектор режимів проведення цифрової обробки з використанням різних алгоритмів, що вносяться відповідними алгоритмами спотворення оброблюваних сигналів і методичні похибки в результат вимірювального контролю. Результатом реалізації даного оператора є опис обробленого зображення, що включає в себе перелік характерних областей зображення, їх геометричних, частотних і колірних параметрів.

Розпізнавання образів дефектів і прийняття рішення про сорт (брак) представлено у вигляді оператора, реалізація якого враховує апріорні дані про поточне виробниче завдання, допустимих сортах, можливі дефекти і їх характеристиках, експертні оцінки про результати попередніх угруповань і т. д.; композиція режимів розпізнавання образів, що враховує використовувані алгоритми і їх методичні похибки, повноту апріорних даних і знань; похибки, що вносяться на етапі формування апріорних даних і знань. Результатом реалізації оператора моделі є рішення про приналежність контрольованого керамічного виробу відповідного сорту. Вирішувач може бути заснований на максимумі функції правдоподібності, оцінці відстані між вектором контрольованих ознак і векторів ознак еталона, або ж організований у вигляді експертної підсистеми [3].

Автором виконана формалізація структурно-графічної моделі впливу роботи обчислювального тракту ІВСКЯ на достовірність результатів вимірювального контролю в загальному вигляді. Дослідне впровадження результатів роботи проведено на підприємстві ПрАТ «Зевс-Кераміка» (м. Слов'янськ).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гетьман И. А. Разработка модели оценки качества керамических изделий / И. А. Гетьман // *Материалы международной научной конференции «Современные научные достижения»*, Прага. – 2010. – С. – 22–26.
2. Чернявский Е. А. Измерительно-вычислительные средства автоматизации измерительных процессов / Е. А. Чернявский, Д. Д. Недосекин, В. В. Алексеев. – Л. : Энергоатомиздат, 1989.
3. Avciabas I. Statistical evaluating of image quality measures / I. Avciabas, B. Sankur, K. Sayood // *Journal of Electronic Imaging*. – 2002. – Vol. 11. – № 2. – P. 206–223.